
Jaarrekening 2018
Stichting Maasstad Ziekenhuis
Rotterdam

28 mei 2019

Inhoud

Jaarrekening	3
Balans per 31 december 2018	4
Resultatenrekening over 2018	6
Resultaatbestemming	7
Kasstroomoverzicht over 2018	8
Toelichting op de geconsolideerde balans en resultatenrekening	10
Overige gegevens	44
Statutaire regeling inzake de winstbestemming	45
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	46
Bijlage	47

Jaarrekening

Balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
		(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	6.	6.678	6.625
Materiële vaste activa	7.	215.281	221.505
Financiële vaste activa	8.	<u>13.652</u>	<u>16.785</u>
Totaal vaste activa		235.611	244.915
Vlottende activa			
Vorraden	9.	8.230	7.628
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	10.	155	3.768
Overige vorderingen	11.	<u>76.909</u>	<u>85.470</u>
Totaal vlottende activa		85.294	96.866
Totaal activa		<u>320.905</u>	<u>341.781</u>

PASSIVA	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-18</u> (€ x 1.000)	<u>31-dec-17</u> (€ x 1.000)
Eigen vermogen	13.		
Kapitaal		322	322
Bestemmingsreserves		1.833	1.233
Algemene en overige reserves		<u>84.046</u>	<u>75.333</u>
Totaal eigen vermogen		86.201	76.888
Voorzieningen			
Overige voorzieningen	14.	5.593	8.200
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	15.	157.794	133.622
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	16.	71.317	123.071
Totaal passiva		<u>320.905</u>	<u>341.781</u>

Resultatenrekening over 2018

	Ref.	2018 (€ x 1.000)	2017 (€ x 1.000)
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	20.	345.080	337.016
Subsidies	21.	17.346	12.482
Overige bedrijfsopbrengsten	22.	29.131	24.552
Som der bedrijfsopbrengsten		391.557	374.050
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	23.	184.320	173.674
Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten	24.	46.574	47.036
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	25.	20.604	19.096
Overige bedrijfskosten	26.	125.444	123.804
Som der bedrijfslasten		376.942	363.610
BEDRIJFSRESULTAAT		14.615	10.440
Financiële baten en lasten	28.	-6.593	-7.661
Resultaat deelneming	29.	1.292	4.041
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		9.314	6.820
RESULTAAT BOEKJAAR		9.314	6.820

Resultaatbestemming

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Toevoeging/(onttrekking):		
Reserve aanvaardbare kosten	8.713	6.760
Bestemmingsreserves:		
BWC	0	-13
Oncologie	-2	-2
Nefro	-9	-9
Dietetiek	12	11
ZIN- Joint Decision Supp	267	0
Reumatologie	4	-73
Kindergeneeskunde	-2	-137
Wetenschap Algemeen	39	-18
Wetenschap Research	167	35
Interne geneeskunde algemeen	-3	13
Pijn geneeskunde	2	17
Infectieziekten	0	-3
Neurologie	-15	0
Anesthesie	-6	55
Apotheek	0	10
Nutricia	-27	171
Radiologie	10	-10
Patiëntenzorg Plus	10	0
Maasstad Lab	0	20
Duurzaamheid	-2	0
Orthopedie	21	0
TB Inkoopkalender	134	0
overig	0	-7
	<u>9.314</u>	<u>6.820</u>

Kasstroomoverzicht over 2018

	Ref.	2018		2017	
		(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			14.615		10.440
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	25.	20.604		19.096	
- mutaties hedge reservering	8.	3.782		0	
- afwaardering lening u.g.	8.	700		0	
- mutatie verplichting PLB	15.	1.631		1.453	
- mutaties voorzieningen	14.	-2.607		940	
			24.110		21.489
Veranderingen in vlottende middelen:					
- voorraden	9.	-602		-485	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	10.	6.042		-4.540	
- vorderingen	11.	8.561		-15.043	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	16.	-24.190		17.152	
			-10.189		-2.916
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			28.536		29.013
Ontvangen interest	28.	348		132	
Betaalde interest	28.	-6.941		-7.062	
			-6.593		-6.930
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			21.943		22.083
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	7.	-13.661		-10.277	
Investerings immateriële vaste activa	6.	-773		-6.795	
Investering in Zorg in Regio Zuid Coöperatief U.A	8.	-52		0	
Overige mutaties in FVA	8.	-4		0	
Leningen u/g	8.	0		-2.750	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-14.490		-19.822

	Ref.	2018		2017	
		(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	15.	40.000		0	
Mutatie kredietfaciliteit	16.	-25.779		13.013	
Afname aflossingsverplichtingen	15.	-1.785		0	
Ontvangen voorschotten van verzekeraars	10.	-2.429		185	
Aflossing langlopende schulden	15.	<u>-17.459</u>		<u>-15.459</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-7.452		-2.261
Mutatie geldmiddelen					
			<u>0</u>		<u>0</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari			0		0
Stand geldmiddelen per 31 december			<u>0</u>		<u>0</u>
Mutatie geldmiddelen			<u>0</u>		<u>0</u>

Toelichting op de geconsolideerde balans en resultatenrekening

1. Algemene toelichting

1.1. Activiteiten

Het ziekenhuis biedt een breed pakket aan medische zorg, met vrijwel elk basisspecialisme en een aantal topklinische en bijzondere functies voor complexe zorg. Het ziekenhuis heeft daarom een belangrijke acute zorg functie in de regio.

1.2. Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Deze veronderstelling is gebaseerd op de begroting 2019, en het te verwachten resultaat 2019. In het eerste kwartaal van 2019 was het resultaat EUR 2,4 mln en het budgetresultaat EUR 1,2 mln.

1.3. Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijffnummer handelsregister

Stichting Maasstad Ziekenhuis (hierna te noemen Maasstad Ziekenhuis) is feitelijk gevestigd op Maasstadweg 21, 3079 DZ te Rotterdam en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 24299846.

1.4. Groepsverhoudingen en consolidatie

Stichting Maasstad ziekenhuis heeft de volgende deelnemingen:

- Poliklinische Apotheek MCRZ B.V., Rotterdam (100%)
- Zorgboulevard Rotterdam B.V., Rotterdam (100%)

De deelnemingen zijn zodanig van te verwaarlozen betekenis ten opzichte van het groepshoofd (Stichting Maasstad Ziekenhuis) dat ze niet meegeconsolideerd worden in de jaarrekening.

1.5. Oordelen, schattingen en onzekerheden

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management een oordeel vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

1.6. Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Maasstad Ziekenhuis en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht

1.7. Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten

1.8. Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft het Maasstad Ziekenhuis zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

2. *Algemene grondslagen*

2.1. *Algemeen*

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting

2.2. *Vergelijking met voorgaand jaar*

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Op grond van voortschrijdend inzicht omtrent de feitelijke aard van de per 31 december bestaande verplichting aan medewerkers inzake het Persoonlijk Levensfase Budget (PLB) heeft het Maasstad Ziekenhuis besloten omwille van het vereiste inzicht in haar liquiditeit besloten deze verplichting voortaan als langlopende verplichting in de jaarrekening tot uiting te brengen. De achtergrond van deze presentatiewijziging is dat het overwegend langjarig karakter van de verplichting alsmede de onzekerheid omtrent moment en de wijze waarop de verplichting wordt afgewikkeld en daarmee ook het uurloon waartegen die afwikkeling plaatsvindt. De vergelijkende cijfers zijn op deze herrubricering aangepast.

2.3. *Leasing*

2.3.1. *Financiële leasing*

Het Maasstad Ziekenhuis leaset een netwerk; hierbij heeft het Maasstad Ziekenhuis grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij de aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden. De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de resultatenrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of, indien korter, de looptijd van het contract.

2.3.2. *Operationele leasing*

Bij het Maasstad Ziekenhuis kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij het Maasstad Ziekenhuis ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de resultatenrekening over de looptijd van het contract

2.4. *Financiële instrumenten*

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten in de vorm van swaps). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van

waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Het Maasstad Ziekenhuis past hedge-accounting toe ten aanzien van de renteswaps. Hierdoor wordt de variabel rentende schuld omgezet in vast rentende schuld. De per saldo verschuldigde rente wordt in de resultatenrekening onder de financiële baten en lasten verantwoord.

Financiële verplichtingen die geen deel uitmaken van een handelsportefeuille worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rentemethode.

2.4.1. Afgeleide financiële instrumenten die worden gewaardeerd tegen kostprijs en waarop kostprijshedge-accounting wordt toegepast

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijshedge model wordt toegepast.

Kostprijshedge accounting wordt toegepast. De eerste waardering vindt plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de resultatenrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de resultatenrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past de instelling de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de resultatenrekening verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de resultatenrekening. De instelling documenteert de hedgerelaties in specifieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat geen sprake is van overhedges. Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer de instelling niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de resultatenrekening gebracht.

Periodiek wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vergelijking van de cumulatieve Reële waardewijziging van de afgedekte positie met de cumulatieve waardewijzigingen van de afgeleide instrumenten. De laagste van de cumulatieve waardewijziging van de afgedekte positie en de cumulatieve waardewijziging van de afgeleide instrumenten wordt in de herwaarderingsreserve uitgesteld.

3. *Grondslagen voor waardering van activa en passiva*

3.1. *Immateriële vaste activa*

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar noot 3.4 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

3.2. *Materiële vaste activa*

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen, op activa in ontwikkeling en op vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de kosten van groot onderhoud is tot en met het jaar 2018 de keuze gemaakt deze ineens ten laste van de resultatenrekening te brengen. In een recente aanpassing van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving inzake de verwerking van de kosten van groot onderhoud, is deze verwerkingsmethode in 2019 niet meer toegestaan. Derhalve zal met ingang van het jaar 2019 groot onderhoud worden geactiveerd (componentenbenadering).

3.3. *Financiële vaste activa*

3.3.1. *Deelnemingen*

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover het Maasstad Ziekenhuis in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf "Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa"); afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

3.3.2. *Leningen u/g*

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen u/g worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten (indien materieel). Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

3.3.3. *Overige financiële vaste activa*

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het kopje Financiële Instrumenten.

3.4. *Bijzondere waardeverminderingen vaste activa*

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de resultatenrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de stichting op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de stichting de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de resultatenrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument

Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking.

De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de resultatenrekening verwerkt.

3.5. Voorraden

3.5.1. Voorraden voor gebruik en verkoop

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs-of vervaardigingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging alsmede de gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. In de kosten van vervaardiging zijn begrepen directe loonkosten en toeslagen voor aan de productie gerelateerde indirecte vaste en variabele kosten, waaronder de kosten van het bedrijfsbureau, de onderhoudsafdeling en interne logistiek.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

3.6. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen opbrengstwaarde of vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. Het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

3.7. Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de resultatenrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat naast het kapitaal, uit bestemmingsreserves, algemene en overige reserves. In het eigen vermogen is een aantal bestemmingsreserves opgenomen ten behoeve van specifieke bestemmingen, waarvoor de raad van bestuur goedkeuring heeft gegeven. Vanuit derden zijn geen voorwaarden gesteld.

3.10. Voorzieningen

3.10.1. Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.10.2. Voorziening voor claims en rechtsgedingen

De voorziening voor claims en rechtsgedingen is gebaseerd op de nominale waarde van de verwachte kosten die voortvloeien uit de lopende claims.

3.10.3. Voorziening jubileum uitkering

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1,5% (2017: 1,5%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.4. Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gebaseerd op de nominale waarde van de verwachte kosten die voortvloeien uit de verplichtingen die ontstaan als gevolg van langdurig ziekteverzuim. Tot en met 2017 werden hierbij de te betalen transitievergoedingen in de voorziening begrepen.

In 2018 is de compensatieregeling voor betaalde transitievergoedingen bij uitdiensttreding van werknemers na langdurige ziekte vastgesteld. Ingevolge deze compensatieregeling zullen de aan deze categorie werknemers betaalde transitievergoedingen, met terugwerkende kracht door het UWV worden vergoed. Het Maasstad Ziekenhuis heeft met terugwerkende kracht de aanspraak op deze compensatieregeling bepaald en op de balans per 31 december 2018 opgenomen onder de vorderingen.

3.10.5. Voorziening WGA

De voorziening WGA is gebaseerd op de nominale waarde van de verwachte kosten die voortvloeien uit de verplichtingen die ontstaan als gevolg van werknemers die ziek uit dienst gaan en nog maximaal 10 jaar voor 50% van hun uitkering drukken op het resultaat van het Maasstad Ziekenhuis.

3.10.6. Voorziening ORT

De voorziening ORT is gebaseerd op de nominale waarde van de verwachte kosten die voortvloeien uit de verplichtingen die ontstaan als gevolg van onterecht in het verleden niet uitgekeerde ORT-toeslagen.

3.10.7. Voorziening Medirisk

De voorziening voor beroepsaansprakelijkheid die is verzekerd bij Medirisk is gebaseerd op de nominale waarde van de verwachte kosten die voortvloeien uit de lopende claims. De voorziening is gemaximeerd tot het daarbij overeengekomen eigen risico.

3.11. Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de resultatenrekening als interestlast verwerkt.

3.11.1. Verplichting persoonlijk levensfase budget (PLB)

De verplichting wordt gevormd voor de aanspraken van werknemers op grond van de cao-bepalingen inzake Persoonlijk Levensfase Budget. Op grond van deze regeling hebben werknemers specifieke verlofrechten, die zij met instemming van de werkgever kunnen op diverse manieren kunnen inzetten of opsparen voor latere aanwending.

De aanwending van de aanspraak behoeft goedkeuring van de werkgever. De verplichting heeft een overwegend langjarig karakter, waarbij het tijdstip en de wijze waarop en daardoor ook het exacte tarief waartegen de verplichting wordt aangewend onzeker zijn. De verplichting is berekend op basis van de per balansdatum geldende uurlonen en opslagen voor sociale lasten.

De verplichting omvat zowel de opgebouwde rechten als een reservering voor nog op te bouwen rechten op grond van de bij de PLB-regeling behorende overgangsregeling 55-plus.

3.12. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1. Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verlichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

4.2. Opbrengstverantwoording

4.2.1. Algemeen

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de resultatenrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

4.2.2. Omzet DBC's / DBC-zorgproducten

Bij het bepalen van de DBC-omzet 2018 heeft Stichting Maasstad ziekenhuis de algemene grondslagen voor bepaling van het resultaat gevolgd en de handreiking omzetverantwoording. Bij de omzetbepaling wordt rekening gehouden met een nuancering in verband met materiële/formele controles en de verstrekte handreiking. De nuancering voor de handreiking is gebaseerd op de resultaten van de handreiking gecombineerd met interne controlewerkzaamheden in het kader van de interne beheersing op de DBC-zorgprestaties. De nuancering voor de materiële/formele controles is gebaseerd op ervaringscijfers. Deze cijfers worden jaarlijks herijkt. De overfacturatie die blijkt uit de geprognoseerde cijfers ten opzichte van de met de verzekeraars afgesloten plafonds worden voor 95,3% toegerekend aan het huidige boekjaar.

4.2.3. Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de resultatenrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de resultatenrekening. Het Maasstad Ziekenhuis heeft vooral te maken met AIO- en FZO-subsidies van het ministerie van VWS.

4.2.4. Overige opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

4.3. Personeelsbeloningen

4.3.1. Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. De beloningen van het personeel worden in de resultatenrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans wordt opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde bedragen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het Maasstad Ziekenhuis.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties etc.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichting kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bedragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen voor het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

4.3.2. Pensioenen

Stichting het Maasstad Ziekenhuis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het Maasstad Ziekenhuis. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Het Maasstad Ziekenhuis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Volgens de sinds 2015 geldende regels wordt de dekkingsgraad bepaald als het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te hanteren, geeft de dekkingsgraad een stabiel beeld. Per eind maart 2019 bedroeg de dekkingsgraad 99.2% (bron: website pensioenfonds zorg en welzijn pfwz). Het vereiste niveau van de dekkingsgraad bedraagt 124% (financieel gezond). Het Bedrijfspensioenfonds verwacht volgens haar herstelplan tijdig aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om extra premieverhogingen door te voeren. Het Maasstad Ziekenhuis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende premie in geval van een tekort bij het pensioenfonds. Het Maasstad Ziekenhuis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

4.4. Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten

De vrijgevestigde medisch specialisten zijn vertegenwoordigd in het Medisch Specialistisch Bedrijf. Er is een samenwerkingsovereenkomst met het Maasstad Ziekenhuis per boekjaar. Jaarlijks worden de kosten en opbrengsten middels afspraken vastgelegd en afgerekend tussen het Medisch Specialistisch Bedrijf en het Maasstad Ziekenhuis op basis van de samenwerkingsovereenkomst met daarin met name de productieafspraken voor het kalenderjaar, bevoorschotting en doorbelastingen overige vergoedingen.

4.5. *Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa*

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan komen de financiële gevolgen daarvan in toekomstige afschrijvingskosten tot uiting.

Negatieve goodwill valt vrij in de resultatenrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de resultatenrekening verwerkt.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.6. *Financiële baten en lasten*

4.6.1. *Rentebaten en rentelasten*

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

4.7. *Resultaat deelnemingen (gewaardeerd op netto-vermogenswaarde)*

Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan het Maasstad Ziekenhuis wordt toegerekend.

5. *Financiële instrumenten en risicobeheersing*

5.1. *Algemeen*

Het Maasstad Ziekenhuis maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Het Maasstad Ziekenhuis handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

5.2. *Rente- en kasstroomrisico*

Het Maasstad Ziekenhuis loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt het Maasstad Ziekenhuis risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Maasstad risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd. Met betrekking tot bepaalde vastrentende schulden (Consortium) heeft het Maasstad Ziekenhuis renteswaps gecontracteerd, zodat zij variabele rente ontvangt en vaste rente betaalt.

5.3. *Kredietrisico*

De vorderingen uit hoofde van debiteuren zijn voor circa 80% geconcentreerd bij drie grote verzekeraars. Het kredietrisico is zeer beperkt. Voor de kredietrisico's inzake de vorderingen op deelnemingen en de overige vorderingen wordt verwezen naar de toelichting.

5.4. *Liquiditeitsrisico*

Het Maasstad Ziekenhuis maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te beschikken. Voor zover nodig, zijn nadere zekerheden verstrekt aan de bank.

6. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	0	0
Overige immateriële activa	6.678	6.625
Totaal immateriële vaste activa	<u>6.678</u>	<u>6.625</u>

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Boekwaarde per 1 januari	6.625	33
Bij: investeringen	773	6.795
Af: afschrijvingen	720	203
Boekwaarde per 31 december	<u>6.678</u>	<u>6.625</u>
Afschrijvingspercentage	10%	10%-20%

In het boekjaar 2017 is een nieuw EPD-systeem aangeschaft. Dit activum wordt in 10 jaar volledig afgeschreven. De immateriële vaste activa betreffen uitsluitend het EPD-systeem.

7. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Bedrijfsgebouwen en terreinen	141.841	144.991
Machines en installaties	39.255	42.686
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	24.935	26.867
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	9.249	6.961
Totaal materiële vaste activa	<u>215.281</u>	<u>221.505</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Boekwaarde per 1 januari	221.505	230.011
Bij: investeringen	13.661	10.387
Af: afschrijvingen	19.885	18.893
Boekwaarde per 31 december	<u>215.281</u>	<u>221.505</u>

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 18.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen.

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van EUR 1,1 mln aan geleasede vaste activa opgenomen

waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft. De specificatie van de financial leaseverplichtingen is opgenomen in het overzicht langlopende schulden.

Financial lease	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Te betalen ultimo 2018:	Boekwaarde	Lease bedrag
Binnen 1 jaar	488	501
Tussen 1 en 5 jaar	171	179
Meer dan 5 jaar	0	0

8. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	5.837	4.475
Overige deelnemingen	881	894
Hedge reservering	4.184	7.966
Lening uitgeleend geld	2.750	3.450
Totaal financiële vaste activa	<u>13.652</u>	<u>16.785</u>

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Vorderingen op deelnemingen	Overige deelnemingen	Hedge reservering	Totaal
(x 1.000)	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2018	4.475	3.450	894	7.966	16.785
Bij: Resultaat deelnemingen	1.227	0	-13	0	1.214
Bij: Herwaardering	135	-700	0	-3.782	-4.347
Stand per 31 december 2018	<u>5.837</u>	<u>2.750</u>	<u>881</u>	<u>4.184</u>	<u>13.652</u>

Alle vorderingen die in de financiële vaste activa zijn opgenomen hebben een resterende looptijd langer dan een jaar.

8.1. Deelnemingen

De rechtstreeks door het Maasstad Ziekenhuis gehouden kapitaalbelangen zijn:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal (€ x 1.000)	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen (€ x 1.000)	Resultaat (€ x 1.000)
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Poliklinische Apotheek MCRZ B.V., Rotterdam	Exploitatie Poliklinische apotheek	18	100%	-1.925	2
Zorgboulevard Rotterdam BV, Rotterdam	Verwerven, houden en afstoten van aandelen	18	100%	386	80
Spijkenisse Medisch Centrum Coöperatief U.A., Spijkenisse	Holding maatschappij	578	50%	11.316	2.312
Zorg in Regio Zuid Coöperatief U.A., Rotterdam	Onderhoud ZIS/EPD	0	25%	-96	-96

De bovengenoemde resultaten en eigen vermogen van de deelnemingen zijn gebaseerd op conceptcijfers 2018.

8.1.1. Poliklinische Apotheek MCRZ B.V.

De Poliklinische Apotheek MCRZ B.V. is opgericht op 31 december 2007 door de Stichting Maasstad Ziekenhuis en Medsync Pharma B.V. Het Maasstad Ziekenhuis heeft sinds 26 april 2013 100% van de aandelen van deze vennootschap in eigendom. Het doel van deze vennootschap is, in samenwerking met het Maasstad Ziekenhuis, te komen tot een geïntegreerd aanbod van intra- en extramurale aflevering van geneesmiddelen aan patiënten van het Maasstad Ziekenhuis. De intramurale aflevering wordt verzorgd door de ziekenhuisapothek van het Maasstad Ziekenhuis. De Poliklinische Apotheek MCRZ B.V. richt zich op de extramurale leveringen. In verband met het negatieve vermogen is de deelneming, conform de grondslagen, op nihil gewaardeerd.

8.1.2. Zorgboulevard Rotterdam B.V.

Het Maasstad Ziekenhuis bezit 100% van de aandelen van de Zorgboulevard Rotterdam B.V.. Deze vennootschap heeft tot doel het exploiteren van vastgoed aan de zorgboulevard.

8.1.3. Spijkenisse Medisch Centrum Coöperatief U.A.

In 2013 is de Spijkenisse Medisch Centrum Coöperatief U.A. (voorheen Zorg in Regio Zuid Coöperatie U.A.) opgericht door het Maasstad Ziekenhuis, het Van Weel Bethesda ziekenhuis (Stationsweg 22, 3247BW Dirksland) en het Ikazia Ziekenhuis (Montessoriweg 1, 3083AN Rotterdam). Ieder was voor 33,33% eigenaar. Het bestuur bestaat uit P.M. Langenbach en J.C. Moerland. De coöperatie is de moederorganisatie van Spijkenisse Medisch Centrum BV en Facilitair Bedrijf Regio Zuid BV. Sedert 2016 heeft het Ikazia Ziekenhuis geen rechten meer in en geen zeggenschap meer over de Coöperatie, waardoor het Maasstad Ziekenhuis en het Van Weel Bethesda Ziekenhuis elk 50% economisch eigenaar zijn van de aandelen van Spijkenisse Medisch Centrum B.V.

In 2019 zal naar verwachting de uittreding van Ikazia uit de coöperatie formeel worden afgerond. Het Maasstad Ziekenhuis en het Van Weel Bethesda ziekenhuis zullen vanaf dat moment ook ieder formeel juridisch 50% eigenaar zijn. De activiteiten van de Coöperatie zijn het behartigen van de belangen van de leden door het sluiten van overeenkomsten met de leden over de zorgonderneming of onderdelen daarvan, die door de leden worden uitgeoefend en holdingactiviteiten.

De enkelvoudige jaarcijfers van de Coöperatie maken onderdeel uit van deze jaarrekening en zijn als bijlage bij deze jaarrekening opgenomen.

8.1.4. Zorg in Regio Zuid Coöperatief U.A.

In 2017 is de Zorg in Regio Zuid Coöperatief U.A. opgericht door het Maasstad Ziekenhuis, het Van Weel Bethesda ziekenhuis, het Ikazia ziekenhuis en het Spijkenisse Medisch Centrum B.V. (Ruwaard van Puttenweg 500, 3201 GZ Spijkenisse) om de beheerorganisatie van het gezamenlijke EPD-systeem onder te brengen. Nadere inzichten in 2019 hebben ertoe geleid dat de samenwerking op het gebied van het EPD-systeem op een andere wijze vorm zal krijgen. Daarnaast is het Borstcentrum ZuidHollandZuid ondergebracht in de coöperatie. Het centrum is een initiatief van Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis, Ikazia Ziekenhuis, Maasstad Ziekenhuis en het Spijkenisse Medisch Centrum. Door kennis en kunde op het gebied van borstkankercare met elkaar te delen, kan de zorg voor patiënten in de regio Rotterdam en de Zuid-Hollandse eilanden verder worden verhoogd. Mogelijks zullen ook andere samenwerkingsverbanden via de coöperatie georganiseerd worden. In verband met het negatieve vermogen is de deelneming, conform de grondslagen, op nihil gewaardeerd.

8.2. Vorderingen op deelnemingen

Deze post betreft een lening uitgeleend geld aan de Poliklinische Apotheek MCRZ B.V. van EUR 1,5 mln. Voor deze lening geldt een rente percentage van 5,15%. ER is geen aflossingsschema voor deze lening overeengekomen. Vanwege het negatief eigen vermogen van de poliklinische apotheek, is deze lening in 2018 volledig voorzien.

De overige twee posten betreffen leningen uitgeleend geld aan het Spijkenisse Medisch Centrum. Voor de lening ad EUR 2 mln. geldt een rente percentage van 3% en voor de kredietfaciliteit ad EUR 750k geldt een rente percentage van 2,5%. De lening ad EUR 2 mln. heeft een looptijd tot 30 april 2027. Tussentijds hoeft niet afgelost te worden op deze lening. Voor zowel de lening als de kredietfaciliteit zijn zekerheden gesteld die bestaan uit het recht van tweede hypotheek aangevuld met de inpandgeving van bestaande en toekomstige roerende zaken.

8.3. Overige deelnemingen

Het Maasstad Ziekenhuis heeft een zeggenschapsbelang in O.W.M. MediRisk B.A. te Utrecht. Het verschaft kapitaal bedraagt € 881.000. Het belang van het Maasstad Ziekenhuis hierin is 4%.

Indien vereist doet het Maasstad Ziekenhuis, samen met andere deelnemende ziekenhuizen, een storting ter aanvulling van het vermogen van Medirisk. Op deze manier is gewaarborgd dat Medirisk aan haar wettelijke verplichtingen kan voldoen. In 2018 heeft er geen kapitaalstorting plaatsgevonden.

8.4. Hedge reservering

De mutatie in 2018 wordt veroorzaakt door amortisatie. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden.

9. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Medische middelen	2.766	3.382
Apotheek	2.828	2.329
Overige voorraden	2.636	1.917
Totaal voorraden	<u>8.230</u>	<u>7.628</u>

Per jaareinde is er geen sprake van een incurante voorraad.

10. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	29.258	30.442
Af: ontvangen voorschotten	-29.103	-26.674
Totaal onderhanden werk	<u>155</u>	<u>3.768</u>

De specificatie per onderhanden werk is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-18
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Achmea	13.283	-10.530	2.753
CZ	3.099	-10.229	-7.130
VGZ	8.120	-5.794	2.326
Multizorg	915	0	915
DSW	1.245	-896	348
Menzis	1.438	-1.492	-54
Overig	1.159	-162	997
Totaal (onderhanden werk)	<u>29.258</u>	<u>-29.103</u>	<u>155</u>

Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de directe opbrengstwaarde van DBC/DBC-zorgproducten die nog niet zijn afgesloten, minus de te verwachten overschrijding van contractquota en de geschatte uitval op basis van zelfonderzoek.

11. Overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Vorderingen op debiteuren	31.537	8.946
Nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten	20.399	49.223
Vorderingen op groepsmaatschappijen	2.704	476
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	221	33
Vorderingen op personeel	50	231
Vooruitbetaalde pensioenen	0	2.100
Vooruitbetaalde bedragen	5.472	2.518
Overige vorderingen	<u>16.526</u>	<u>21.943</u>
Totaal overige vorderingen	<u>76.909</u>	<u>85.470</u>

De voorziening die in aftrek op de vordering debiteuren is gebracht, bedraagt EUR 986k (2017: EUR 1.304k). De verhoging van de post vorderingen op debiteuren dient te worden gezien samen met de verlaging van de post nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten. In 2017 heeft de facturatie als gevolg van de overgang naar een nieuw EPD-systeem een periode stilgelegd. Dat maakte dat ultimo boekjaar 2017 een verschuiving tussen de posten debiteuren en nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten heeft plaatsgevonden. Deze facturatie achterstand is in de loop van 2018 ingelopen.

Over het gemiddeld saldo van de vorderingen op groepsmaatschappijen, vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen en vorderingen op personeel wordt 0% rente per jaar berekend (2017: 0%). Er zijn geen zekerheden gesteld en er is geen aflossingsschema overeengekomen.

De daling van de overige vorderingen wordt veroorzaakt doordat ultimo 2017 zowel de vordering 2016 alsmede de vordering 2017 van de beschikbaarheidsbijdrage Brandwondencentrum opgenomen was. Overige vorderingen hebben looptijd korter dan 1 jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

12. Toelichting bij het kasstroomoverzicht

De operationele kasstroom is nagenoeg gelijk aan 2017. Verschuivingen tussen vorderingen en kortlopende schulden houden voornamelijk verband met de introductie van het nieuwe EPD-systeem in 2017 en de daaruit voortvloeiende late facturatie van de DBC's en DBC-zorgproducten. De kasstroom uit investeringsactiviteiten daalt als gevolg van minder investeringen in 2018. In 2017 is een hoge investering voor het nieuwe EPD-systeem gedaan (opgenomen onder de immateriële vaste activa). De mutatie in de kasstroom uit financieringsactiviteiten wordt met name veroorzaakt door de mutaties als gevolg van de nieuwe lening verkregen door het consortium van ING, ABN en BNG.

13. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Kapitaal	322	322
Bestemmingsreserves	1.833	1.233
Algemene en overige reserves	<u>84.046</u>	<u>75.333</u>
Totaal eigen vermogen	<u>86.201</u>	<u>76.888</u>

13.1. Kapitaal

Er hebben geen mutaties op het kapitaal plaatsgevonden.

13.2. Bestemmingsreserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-18	Resultaat- bestemming	Saldo per 31-dec-18
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Bestemmingsreserves:			
BWC	2	0	2
Oncologie	17	-2	15
Nefro	96	-9	87
Dietetiek	30	12	42
ZIN- Joint Decision Supp		267	267
Reumatologie	516	4	520
Kindergeneeskunde	150	-2	148
Wetenschap Algemeen	-1	39	38
Wetenschap Research	65	167	232
Interne geneeskunde algemeen	13	-3	10
Pijngeneeskunde	38	2	40
Infectieziekten	0	0	0
Neurologie	35	-15	20
Anesthesie	61	-6	55
Apotheek	20	0	20
Nutricia	171	-27	144
Radiologie	0	10	10
Patiëntenzorg Plus		10	10
Maasstad Lab	20	0	20
Duurzaamheid		-2	-2
Orthopedie		21	21
TB Inkoopkalender		134	134
overig	0	0	0
Totaal bestemmingsreserves	1.233	600	1.833

Sinds 2012 is een aantal bestemmingsreserves gevormd. De mutatie van de reserves vindt plaats uit de resultaatsbestemming. De bestemmingsreserves worden in opdracht van de Raad van Bestuur uitsluitend aangewend voor het doel dat in de titel van de bestemmingsreserve is aangegeven.

13.3. Algemene en overige reserves

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-18	Resultaat- bestemming	Saldo per 31-dec-18
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Vrij ter beschikking staand eigen vermogen	75.333	8.713	84.046
Totaal algemene en overige reserves	75.333	8.713	84.046

14. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>Saldo per 1-jan-18</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Saldo per 31-dec-18</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Overige voorzieningen:					
Voorziening wachtgelders	1	0	1	0	0
Voorziening reorganisatie	32	0	32	0	0
Voorziening voor claims en rechtsgedingen	1.603	0	800	803	0
Voorziening jubileum uitkeringen	2.422	228	235	0	2.414
Voorziening langdurig zieken	1.104	252	0	895	461
Voorziening WGA	352	420	0	352	420
Voorziening ORT	719	0	293	63	363
Voorziening Medirisk	1.967	1.291	138	1.185	1.935
Totaal voorzieningen	<u>8.200</u>	<u>2.191</u>	<u>1.499</u>	<u>3.298</u>	<u>5.593</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorziening als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-18</u>
	(€ x 1.000)
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	1.776
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	3.817
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	2.014

14.1. Voorziening jubileum uitkering

Uit hoofde van de regelgeving moeten verplichtingen uit hoofde van pensioenen en periodieke betaalbare beloningen die niet een jaarlijks karakter hebben, worden voorzien. Bij de berekeningen van voorzieningen voor jubileumuitkeringen is uitgegaan van de periodiek te betalen bedragen uit hoofde van jubilea en dergelijke uitkeringen en een inschatting gemaakt van de gemiddelde periode dat medewerkers naar verwachting in dienst blijven.

14.2. Voorziening langdurig zieken

Deze voorziening is getroffen om aan de verplichtingen aan langdurig zieke medewerkers te kunnen voldoen. Uit hoofde van de regelgeving is de organisatie 2 jaar lang verantwoordelijk voor de langdurig zieken waarna ontbinding van het contract volgt.

14.3. Voorziening WGA

Deze voorziening wordt getroffen voor de medewerkers die ziek uit dienst gaan en in de WGA terecht komen. Het Maasstad Ziekenhuis is verzekerd voor 50% en 70% van het laatstverdiende loon. Het andere deel valt onder het risico van het Maasstad Ziekenhuis.

14.4. Voorziening ORT

Deze voorziening is getroffen om aan de verplichtingen aan medisch personeel te kunnen voldoen voor ORT. De voorziening heeft betrekking op oude jaren.

14.5. Voorziening Medirisk

Vanaf 2014 wordt een voorziening voor de beroepsaansprakelijkheidsverzekering bij Medirisk gevormd. Aanleiding daarvan is de keuze van een eigen risico per jaar waar in 2013 nog sprake was van een eigen risico per claim. Medirisk maakt, mede op basis van informatie die wordt aangeleverd door het Maasstad Ziekenhuis met betrekking tot de ingediende claims een inschatting van de te verwachten schadelast. De uiteindelijke schadelast kan het eigen risico van het betreffende schadelastjaar niet te boven gaan.

15. **Langlopende schulden**

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Schulden aan banken langlopend	141.824	118.795
Overige langlopende schulden	15.970	14.827
Totaal langlopende schulden	<u><u>157.794</u></u>	<u><u>133.622</u></u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Stand per 1 januari	152.906	166.912
Bij: Lening ivm herstructurering derivaten	0	3.309
Af: Aflossingen	18.796	18.239
Bij: Financiële leaseverplichtingen	40.000	0
Af: Financiële leaseverplichtingen	488	530
Bij: Mutatie schuld inzake PLB	1.631	1.453
Stand per 31 december	<u><u>175.252</u></u>	<u><u>152.906</u></u>
Af: Aflossingsverplichting komend boekjaar	17.458	19.284
Stand langlopende schulden per 31 december	<u><u>157.794</u></u>	<u><u>133.622</u></u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als lopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	18.767	20.458
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	156.486	132.448
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	86.013	60.369

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen voor het komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Het ziekenhuis is in belangrijke mate gefinancierd met vreemd vermogen, waaronder door banken verstrekte leningen. Op basis van het eigen vermogen per 31 december 2018 blijft het ziekenhuis met een ratio van 24.9% (2017: 22,5%) binnen de solvabiliteitsnorm (budgetratio, gedefinieerd als eigen vermogen in verhouding tot het balanstotaal van minimaal 20,0%) alsmede de DSCR (Debt Service Coverage Ratio) norm (1,45 vs 1,3) (2017: 1,47) als gesteld in de financieringsovereenkomst. Op basis van prognoses verwacht het Maasstad Ziekenhuis ook het komende jaar binnen de normen te blijven. Indien Maasstad niet zou voldoen aan de in de financieringsovereenkomst gesteld normen, heeft de bankier het recht de gehele financiering op te eisen.

Het Maasstad Ziekenhuis heeft voor de financiering van het pand, overige vaste activa en werkkapitaal een arrangement met een consortium van ING, ABN AMRO en BNG afgesloten van EUR 265 mln. Dit betreft een langlopende lening van EUR 215 mln. en rekening courant ruimte van 50 mln. In 2018 is gestart met het aflossen van de lening. In onderstaand schema is terug te vinden hoe de aflossing verloopt en wat de normratio's zijn. In 2018 zijn nieuwe leningen afgesloten voor in totaal € 40 mln.

Aflossingsdatum	EUR * 1mln
31-mrt-18	16,5

31-mrt-19	15,0
31-mrt-20	15,0
31-mrt-21	15,0
31-mrt-22	15,0
31-mrt-23	15,0
28-mrt-24	19,0

Het ziekenhuis heeft een maximale investeringsruimte vastgesteld tot en met 2024 met een gemiddelde investeringsruimte van EUR 17,6 mln per jaar. In 2018 heeft het ziekenhuis EUR 14.4 mln geïnvesteerd en voldoet daarmee aan de voorwaarden zoals gesteld door de banken. Het Maasstad Ziekenhuis voldoet met een EBITA van EUR 32,4 mln. (gecorrigeerd voor het verschil boekhoudkundige en betaalbare rente) aan de vereiste EBITA norm van EUR 31 mln. ten aanzien van het investeringskrediet wat door het consortium beschikbaar is gesteld.

Voor de beperking van renterisico's wordt gebruik gemaakt van swaps.

Om het opwaartse renterisico van de variabel rentende leningen af te dekken heeft het Maasstad ziekenhuis in het verleden renteswaps afgesloten. De variabele 3-maands EURIBOR rente wordt hierbij 'ingeruild' voor een vaste rente. In 2018 lopen nog een tweetal renteswaps met een totale onderliggende hoofdsom per 31 december 2018 van € 74,27 miljoen. Deze onderliggende hoofdsom is gelijk aan de hoofdsom van de variabel rentende leningen. Het renterisico van de langlopende leningen wordt hierdoor per 31 december 2018 volledig afgedekt. De renteswaps hebben een vast rentepercentage van 2,0346% respectievelijk 2,345%. In de renteswaps zijn geen verplichtingen tot bijstorten opgenomen.

De renteswaps zijn in de jaarrekening verwerkt op basis van kostprijs-hedge-accounting. Aan de voorwaarden voor toepassing hiervan wordt voldaan.

De actuele waarde van de rentederivaten is per 31 december 2018 € 5,34 miljoen negatief. De actuele waarde is op basis van de 'market to market' methode bepaald.

15.1. Overige langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Verplichting PLB	15.799	14.168
Overige langlopende schulden	171	659
Totaal langlopende schulden	<u>15.970</u>	<u>14.827</u>

De verplichting PLB heeft een overwegend langjarig karakter (alhoewel terstond opeisbaar), waarbij het tijdstip en de wijze waarop en daardoor ook het exacte tarief waartegen de verplichting wordt aangewend onzeker zijn. Op basis hiervan wordt de verplichting PLB als langlopend geclassificeerd.

16. **Kortlopende schulden**

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Schulden aan banken	3.956	29.735
Crediteuren	10.089	9.962
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	17.499	19.284
Belastingen en sociale premies	9.201	7.990
Schulden terzake pensioenen	832	2.905
Nog te betalen salarissen	55	238
Vakantiegeld	5.819	5.595
Vakantiedagen	3.133	2.680
Overige schulden	20.734	33.843
Vooruit gefactureerde omzet overdekking	0	10.839
Totaal overige kortlopende schulden	<u>71.318</u>	<u>123.071</u>

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

16.1. *Schulden aan banken*

Het saldo van de kredietfaciliteit in rekening-courant bij de ING bedraagt per 31 december 2018 EUR 3.9 miljoen (2017: EUR 29,7 miljoen) en de rente 1 maands EURIBOR met een opslag van 180 basispunten. De kredietfaciliteit heeft als doel om extra liquiditeit op te kunnen nemen op het moment dat de organisatie hier behoefte aan heeft. De kredietruimte bij de ING is EUR 50 miljoen.

16.2. *Aflossingsverplichting langlopende leningen*

Zie de bijlage overzicht langlopende schulden voor een nadere toelichting

16.3. *Belastingen en sociale premies*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-17</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Omzetbelasting	1.363	289
Loonheffingen en premies sociale verzekeringen	7.839	7.701
Totaal belastingen en sociale premies	<u>9.201</u>	<u>7.990</u>

16.4. *Overige schulden*

Deze post bestaat onder andere uit nog te betalen honorarium medisch specialisten en nog te betalen kosten. De overige schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

17. **Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen**

17.1. *Verstreckte garanties*

Het Maasstad Ziekenhuis heeft garantieverplichtingen ten behoeve van de volgende partijen:

Naam garant	Valve Estate BV
Garantiebedrag	€ 54.950

Naam garant	CBRE B.V.
Garantiebedrag	€ 135.000
	€ 48.000
	€ 27.000
	€ 32.131
	€ 57.000
	€ 23.063

Naam garant	Medirisk
Garantiebedrag	€ 51.997

17.2. Operationele leases

Ultimo boekjaar 2018 zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

Te betalen:	€
Binnen 1 jaar	479.571
Tussen 2 en 5 jaar	875.806
Meer dan 5 jaar	286.733

17.3. Onderhoudscontracten

Het Maasstad Ziekenhuis heeft meerdere onderhoudscontracten afgesloten met verschillende leveranciers. Onderhoudscontracten worden afgesloten voor hardware, gebouwen binnen/buiten, elektrische installaties en machines. Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van onderhoudscontracten als volgt te specificeren:

Te betalen:	€
Binnen 1 jaar	3.587.831
Tussen 2 en 5 jaar	5.001.653
Meer dan 5 jaar	559.398

17.4. Huurcontracten

Het Maasstad Ziekenhuis heeft meerdere verhuurcontracten afgesloten met verschillende gebruikers. Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van verhuurcontracten als volgt te specificeren:

Te betalen:	€
Binnen 1 jaar	2.221.930
Tussen 2 en 5 jaar	9.072.225
Meer dan 5 jaar	6.804.169

17.5. Verpanding

Het Maasstad Ziekenhuis heeft verpandingsrechten afgegeven voor boekvorderingen en roerende zaken aan de ING.

17.6. Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond

van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2018 is het mbi-omzetplafond nog niet door de NZa vastgesteld.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2018 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2018. Maasstad Ziekenhuis is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2018.

17.7. *Claim*

Het Maasstad Ziekenhuis is een van de partijen (naast Spijkenisse Medisch Centrum B.V. , Spijkenisse Medisch Centrum Coöperatief U.A., Ikazia Ziekenhuis en Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis) die door de voormalig specialisten van het gefailleerde Ruwaard van Putten Ziekenhuis is gedagvaard. Volgens die eisers heeft het Maasstad Ziekenhuis bij de doorstart van het Ruwaard van Putten onrechtmatig gehandeld jegens hem dan wel is het Maasstad Ziekenhuis ongerechtvaardigd verrijkt. Het Hof Den Haag heeft de claims afgewezen, de zaak ligt thans bij de Hoge Raad.

18. Mutatieoverzicht materiële vaste activa

	Activa in aanbouw (€ x 1.000)	Grond (€ x 1.000)	Gebouwen (€ x 1.000)	Ver- bouwingen (€ x 1.000)	Installaties (€ x 1.000)	Inventaris (€ x 1.000)	Automati- sering (€ x 1.000)	Totaal vergunning (€ x 1.000)
Stand per 1 januari 2018								
- aanschafwaarde	6.961	19.223	151.697	4.049	68.162	113.309	57.436	420.837
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	29.153	825	25.476	94.480	49.399	199.332
Boekwaarde per 1 januari 2018	6.961	19.223	122.544	3.224	42.686	18.829	8.037	221.505
Mutaties in het boekjaar								
- overboeking	-11.373	0	0	897	0	6.335	4.141	0
- investeringen	13.661	0	0	0	0	0	0	13.661
- afschrijvingen	0	0	3.818	229	3.431	8.738	3.669	19.885
- <i>desinvesteringen</i>	0	0	0	0	0	1.161	6.175	7.336
- aanschafwaarde	0	0	0	0	0	1.161	6.175	7.336
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	2.288	0	-3.818	668	-3.431	-2.403	472	-6.224
Mutaties in boekwaarde (per saldo)								
Stand per 31 december 2018								
- aanschafwaarde	9.249	19.223	151.697	4.946	68.162	118.483	55.402	427.162
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	32.971	1.054	28.907	102.057	46.893	211.881
Boekwaarde per 31 december 2018	9.249	19.223	118.726	3.892	39.255	16.426	8.509	215.281
Afschrijvingspercentage	0,0%	0,0%	2,5 - 5,0%	5 - 20%	5 - 6,6%	10 - 20%	10 - 33%	

19. Overzicht langlopende schulden ultimo 2018

Leninggever	Datum	Hoofdsom (€ x 1.000)	Totale loop- tijd	Soort lening	Werk- lijke rente	Restschuld 1 januari 2018 (€ x 1.000)	Nieuwe leningen in 2018 (€ x 1.000)	Aflossing in 2018 (€ x 1.000)	Restschuld 31 december 2018 (€ x 1.000)	Restschuld over 5 jaar (€ x 1.000)	Einddatum lening	Aflossings- wijze	Aflossing 2019 (€ x 1.000)	Gestelde zekerheden
Sint Laurens Instituut R'dam	1-jan-64	272	58	onderhands	4,50% 3mnd EUR + opslag	23	0	23	0	0	2018	lineair	0	
Consortium	1-jan-10	215.000	13	onderhands	2,00%	127.900	0	16.500	111.400	36.400	2024	aflossings- schema	15.000	1,2
Fin. lease BNP Baripas	1-mrt-16	532	5	Lease	3,75%	315	0	118	197	0	2020	lineair	118	3
Fin. lease De Lage Landen	1-apr-16	1.478	4	Lease	0,22%	832	0	370	462	0	2020	lineair	370	3
BNG	1-apr-17	3.309	0			2.765	0	652	2.113	359	2024		565	1,2
ING	7-sep-18	13.333	9	onderhands	2,00%	0	13.333	0	13.333	13.333	2028	aflossings- schema	0	1,2
ABN AMRO	7-sep-18	13.333	9	onderhands	2,55%	0	13.333	0	13.333	13.333	2028	aflossings- schema	0	1,2
BNG	7-sep-18	13.333	9	onderhands	1,89%	0	13.333	0	13.334	13.333	2028	aflossings- schema	0	1,2
Subtotaal		260.590				131.835	40.000	17.663	154.172	76.759			16.053	
Derivaat ABN AMRO	30-dec-16	4.063				3.208	0	750	2.458	438	2024		650	
Derivaat ING	30-dec-16	4.689				3.695	0	871	2.824	482	2024		755	
Totaal		269.342				138.738	40.000	19.284	159.454	77.679			17.458	

Aflossingsvorm:

De aflossing van de in 2018 nieuw afgesloten leningen start in september 2025 en vindt dan lineair in 4 jaar plaats. De lening van het consortium volgt een schema dat is vastgesteld bij het aangaan van de lange lening die parallel loopt met de SWAPS.

* Onderstaand wordt de nummering toegelicht zoals vermeld bij de rubriek "gestelde zekerheid":

- 1) Als zekerheid voor deze lening is gesteld een verpanding aan de ABN AMRO Bank N.V. voor alle vorderingen die het Maasstad Ziekenhuis nu en in de toekomst heeft of zal hebben. Daarnaast is er een positieve/ negatieve hypotheekverklaring ondertekend waarin opgenomen is dat het Maasstad Ziekenhuis op verzoek van de bank haar medewerking zal verlenen tot het recht.
- 2) Voor deze leningen zijn hypothecaire zekerheden gesteld.
- 3) Betreft een financial lease constructie. Juridische eigendom van de geleasede activa berust bij de lessor.

Het Maasstad Ziekenhuis heeft een 10 jaar SWAP/IRS afgesloten ten einde renterisico's af te dekken ter hoogte van EUR 212 mln. (met een optie deze met 5 jaar te verlengen).

De SWAP/IRS had een vast rentepercentage van 3,44%. De SWAP kent geen bijstortingsverplichting. Het Maasstad Ziekenhuis heeft gebruik gemaakt van EUR 212 mln. van de lening.

Vanaf maart 2012 loopt de SWAP gelijk met de hoogte van de geconsolideerde lening.

Het in 2014 aangepaste aflossingsschema wijkt af van het verloop van de SWAP waardoor over een deel van de lening (5,3 mln. in 2015 en 9,7 mln. in 2016) per saldo in plaats van de vaste rente van 3,44% de 3-maands euribor wordt betaald.

De negatieve marktwaarde (EUR 2,87 mln. en EUR 2,47 mln.) van de derivaten van ABN AMRO en ING wordt, conform de RJ voorschriften voor derivatenverwerking, hier onder de langlopende lening verantwoord en loopt weg gedurende de periode tot 2024 waarin zij verdisconteerd is in de pricing van de nieuwe SWAP percentages.

20. **Opbrengsten zorgprestaties**

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	332.149	322.754
Beschikbaarheidsbijdragen Zorg	4.920	6.349
Overige zorgprestaties	8.011	7.913
Totaal	<u>345.080</u>	<u>337.016</u>

De van de NZA ontvangen beschikbaarheidsbijdrage Zorg heeft betrekking op het Brandwondencentrum.

21. **Subsidies**

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	17.112	12.222
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	234	260
Totaal	<u>17.346</u>	<u>12.482</u>

De subsidies hebben grotendeels betrekking op de AIO-, de FZO- en de kwaliteitssubsidies.

22. **Overige bedrijfsopbrengsten**

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Overige dienstverlening:		
Niet zorg- en niet patiëntgebonden prestaties	23.985	19.234
Uitgeleend personeel	4.417	4.557
Huuropbrengst	729	761
Totaal	<u>29.131</u>	<u>24.552</u>

Deze post betreft opbrengsten uit instellingen, exclusief de opbrengsten van honoraria van vrij gevestigde medisch specialisten. Hieronder zijn een aantal diverse baten/lasten verantwoord, zoals vergoedingen voor medicijnen, diensten, etc. De stijging ten opzichte van vorig jaar wordt met name veroorzaakt door toename van de diensten die wij voor derden verrichten en een toegekende aanspraak op de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) op grond van de garantieregeling kapitaalslasten tot en met 2014.

23. **Personeelskosten**

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Lonen en salarissen	130.800	125.050
Sociale lasten	19.027	17.552
Pensioenpremies	10.864	10.145
Dotatie personeelsgerelateerde voorziening	-331	-602
Overige personeelskosten	<u>8.258</u>	<u>6.709</u>
Subtotaal	168.618	158.854
Personeel niet in loondienst	15.702	14.820
Totaal personeelskosten	<u><u>184.320</u></u>	<u><u>173.674</u></u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Raad van Bestuur	21	19
Financiën en Informatie	73	73
Personeelszaken	72	72
Facilitair Bedrijf	263	256
Zorgpersoneel:		
Medische Staf in loondienst	43	43
Medisch ondersteunende Diensten	525	507
Overige zorgverleners	1.680	1.620
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fte	<u><u>2.677</u></u>	<u><u>2.590</u></u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

De toename van de personeelskosten wordt verklaard door loonstijging zoals deze is vastgesteld vanuit de cao en de stijging van de formatie.

24. **Honorariumkosten vrijgevestigd medisch specialisten**

Het betreft het door te storten honorarium vrijgevestigd medisch specialisten welke zijn verenigd in het MMS. Het bedrag komt voort uit de samenwerkingsovereenkomst met de medisch specialisten en de jaarlijks nadere uitwerking daarvan.

25. *Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa*

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	720	203
- materiële vaste activa	19.885	18.893
Totaal afschrijvingen	<u>20.604</u>	<u>19.096</u>

26. *Overige bedrijfskosten*

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	11.112	9.578
Algemene kosten	20.307	20.640
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	85.839	85.391
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	2.567	1.472
- Energiekosten gas	388	363
- Energiekosten stroom	1.536	1.215
- Energie transport en overig	462	441
Subtotaal	<u>4.953</u>	<u>3.491</u>
- Huur en Leasing	3.293	2.931
Dotatie voorziening claims en reorganisatie	-684	899
Dotaties en vrijval voorzieningen	624	874
Totaal overige bedrijfskosten	<u>125.444</u>	<u>123.804</u>

26.1. *Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten*

De stijging van deze post wordt veroorzaakt door extra schoonmaakkosten en hogere kosten in verband met een wijziging in het contract met de leverancier van koffie en thee.

26.2. *Onderhoud*

In 2017 was onder deze post een vrijval van een reservering opgenomen in verband met het faillissement van een belangrijke toeleverancier.

26.3. *Dotatie voorziening claims en reorganisatie*

Onder deze post is een vrijval van de voorziening opgenomen naar aanleiding van een getroffen schikking met een partij uit hoofde van een dispuut.

27. Accountantshonoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
1 Controle van de jaarrekening	383	277
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC)	18	123
3 Fiscale advisering	173	99
4 Niet-controlediensten	44	0
Totaal honoraria accountant	<u>618</u>	<u>499</u>

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij het Maasstad Ziekenhuis zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2018, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht. Daarnaast zijn kosten opgenomen over het boekjaar 2017 welke tijdens het opmaken van de jaarrekening 2017 niet voorzien waren. Daarnaast zijn onder de fiscale advisering eenmalige kosten opgenomen naar aanleiding van een langdurig adviestraject.

28. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Rentebaten	<u>348</u>	<u>132</u>
Subtotaal financiële baten	348	132
Rentelasten	<u>-6.941</u>	<u>-7.793</u>
Subtotaal financiële lasten	-6.941	-7.793
Totaal financiële baten en lasten	<u>-6.593</u>	<u>-7.661</u>

29. Resultaat deelneming

De specificatie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(€ x 1.000)	(€ x 1.000)
Poliklinische Apotheek MCRZ B.V., Rotterdam	0	0
Zorgboulevard Rotterdam BV, Rotterdam	80	0
Spijkenisse Medisch Centrum Coöperatief U.A., Spijkenisse	1.277	4.032
Zorg in Regio Zuid Coöperatief U.A., Rotterdam	-52	0
Medirisk, Utrecht	-13	9
Totaal Resultaat deelnemingen	<u>1.292</u>	<u>4.041</u>

30. **Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)**

De bezoldiging van de functionarissen die over 2018 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

bedragen x € 1	De heer P.M. Langenbach		Mevrouw W.W. Vrijland		De heer J.J. Dorrestein	
	Voorzitter RvB	Lid RvB	Lid RvB	Lid RvB	Lid RvB	Lid RvB
Funcțiegevens						
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/03	01/01-31/03	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	1	1	
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja	ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 218.097	€ 177.487	€ 177.487	€ 60.011	€ 60.011	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.612	€ 11.456	€ 11.456	€ 2.894	€ 2.894	
<i>Subtotaal</i>	€ 229.708	€ 188.943	€ 188.943	€ 62.906	€ 62.906	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 189.000	€ 189.000	€ 46.603	€ 46.603	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Totale bezoldiging	€ 229.708	€ 188.943	€ 188.943	€ 62.906	€ 62.906	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Overgangsregeling van toepassing	N.v.t.	N.v.t.	Overgangsregeling van toepassing	Overgangsregeling van toepassing	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2017						
bedragen x € 1	De heer P.M. Langenbach		Mevrouw W.W. Vrijland		De heer J.J. Dorrestein	
Funcțiegevens						
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	18/09-31/12	18/09-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1	1	1	
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja	ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 218.097	€ 48.854	€ 48.854	€ 207.364	€ 207.364	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.234	€ 3.215	€ 3.215	€ 11.209	€ 11.209	
<i>Subtotaal</i>	€ 229.331	€ 52.068	€ 52.068	€ 218.573	€ 218.573	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000	€ 52.068	€ 52.068	€ 181.000	€ 181.000	
Totale bezoldiging	€ 229.331	€ 52.068	€ 52.068	€ 218.573	€ 218.573	

bedragen x € 1		Mevrouw J.P. Bahlmann		De heer F.G.P.H. Oyen		De heer H.J.M. Beekers	
Funciegegevens		Voorzitter RvT		Lid RvT		Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01-31/12		01/01-31/12		01/01-31/12	
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	€	28.050	€	18.700	€	18.700	18.700
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	28.350	€	18.900	€	18.900	18.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan							
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017							
bedragen x € 1		Mevrouw J.P. Bahlmann		De heer F.G.P.H. Oyen		De heer H.J.M. Beekers	
Funciegegevens		Voorzitter RvT		Lid RvT		Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2017		01/01-31/12		01/01-31/12		01/01-31/12	
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	€	26.850	€	17.900	€	17.900	17.900
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	27.150	€	18.100	€	18.100	18.100

bedragen x € 1		De heer J.T.H.M. Blox		De heer H.P. Muller		Mevrouw D.H.C. Burger	
Functiegegevens		Lid RvT		Lid RvT		Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01-31/12		01/01-31/12		01/01-31/12	
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	€	18.700	€	18.700	€	18.700	€
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	18.900	€	18.900	€	18.900	€
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag				N.v.t.		N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan				N.v.t.		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling				N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2017							
bedragen x € 1		De heer J.T.H.M. Blox		De heer H.P. Muller		Mevrouw D.H.C. Burger	
Functiegegevens		Lid RvT		Lid RvT		Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling in 2017		01/01-31/12		01/01-31/12		01/01-31/12	
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	€	17.900	€	17.900	€	17.900	€
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	18.100	€	18.100	€	18.100	€

Motivatie overschrijding van de maximale bezoldiging:

Bij twee van de leden van de Raad van Bestuur is er sprake van een overschrijding ten opzichte van de norm. Hierop is een afbouw- cq overgangsregeling van toepassing. De overgangsregeling is gebaseerd op een niet door de accountant gecontroleerde klassenindeling 2014/2015.

31. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 30.

32. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich verder geen relevante gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op het beeld van de jaarrekening.

Rotterdam, 28 mei 2019
Stichting Maasstad Ziekenhuis

Raad van Bestuur:

P.M. Langenbach

W.W. Vrijland

Raad van Toezicht:

J.P. Bahlmann

J.T.H.M. Blox

H.J.M. Beekers

F.G.P.H. Oyen

H.P. Muller

D.H.C. Burger

De raad van bestuur van Stichting Maasstad Ziekenhuis heeft de jaarrekening 2018 vastgesteld in de vergadering van 28 mei 2019.

De raad van toezicht van de Stichting Maasstad Ziekenhuis zal de jaarrekening 2018 goed keuren in de vergadering van 28 mei 2019.

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming

In de statuten is in artikel 20.7 het onderstaande opgenomen inzake de winstbestemming:

De Raad van Bestuur draagt er zorg voor dat in het jaar behaald overschot ten goede komt aan het algemeen belang dan wel aan zorginstellingen, die een beroep kunnen doen op de zorgvrijstelling of aan een algemeen nut beogende instelling met een gelijksoortige doelstelling.

Nevenvestigingen

Het Maasstad Ziekenhuis heeft een nevenvestiging in de Havenpolikliniek te Rotterdam.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Maasstad Ziekenhuis

Verklaring over de jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Maasstad Ziekenhuis een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018 van Stichting Maasstad Ziekenhuis te Rotterdam ('de stichting') gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de resultatenrekening over 2018; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Maasstad Ziekenhuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

YASW75WFHANZ-1721690561-180

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015 en 2014

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015 en 2014 zoals bepaald en verantwoord door Stichting Maasstad Ziekenhuis als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2015 en 2014.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het directieverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 28 mei 2019
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. C. Hameeteman RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018 van Stichting Maastricht Ziekenhuis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlage

Spijkenisse Medisch Centrum Coöperatief U.A.

Balans per 31 december 2018 - concept

(na voorstel resultaatverdeling)

	Ref.	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
<i>Financiële vaste activa</i>			
Deelnemingen	5.1	11.141.938	8.771.380
Vordering op deelneming	5.2	207.248	207.248
		<u>11.349.186</u>	<u>8.978.628</u>
Vlottende activa			
<i>Vorderingen</i>			
Vordering op participanten	6.1	478.069	434.613
Overige vorderingen en overlopende activa		-	-
		<u>478.069</u>	<u>434.613</u>
Liquide middelen	7	2.664	5.978
		<u>11.829.919</u>	<u>9.419.219</u>
Totaal activazijde			
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Gestort kapitaal	8	1.601.915	1.590.000
Wettelijke reserves		9.713.949	7.402.081
Overige reserves		-	-
		<u>11.315.864</u>	<u>8.992.081</u>
Kortlopende schulden			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	9.1	231.127	244.543
Kortlopende schulden aan participanten	9.2	229.265	182.571
Overige schulden en overlopende passiva	9.3	53.664	24
		<u>514.055</u>	<u>427.138</u>
		<u>11.829.919</u>	<u>9.419.219</u>
Totaal passivazijde			

Winst-en-verliesrekening over 2018 - concept

		<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Ref.	€	€
Overige bedrijfskosten	10.	<u>58.601</u>	<u>283.404</u>
Bedrijfsresultaat		-58.601	-283.404
Financieel baten en lasten	11.	<u>-89</u>	<u>-109</u>
Resultaat voor belastingen		-58.690	-283.513
Vennootschapsbelasting	12.	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultaat na belastingen		-58.690	-283.513
Resultaat deelnemingen	13.	2.370.558	8.754.145
Resultaat na belastingen		<u>2.311.868</u>	<u>8.470.633</u>

Kasstroomoverzicht over 2018 - concept

(x 1.000)	Ref.	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Netto-omzetresultaat			-58.601		-283.404
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>					
Vorderingen		-43.456		-234.613	
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)		86.917		143.008	
			<u>43.461</u>		<u>-91.605</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			-15.139		-375.009
Betaalde interest		-89		-109	
			<u>-89</u>		<u>-109</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten			-15.229		-375.117
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Kapitaalstorting		11.915		360.000	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			11.915		360.000
Mutatie geldmiddelen			<u>-3.314</u>		<u>-15.117</u>
Stand per 1 januari			5.978		21.095
Mutatie boekjaar			-3.314		-15.117
Stand per 31 december			<u>2.664</u>		<u>5.978</u>